

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมระหว่างคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ที่เป็นโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการที่เป็นโดยการแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

Rajabhat Mahasarakham University ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 25 ศูนย์ ประชากร 270 รูป/คน โดยทำการคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีทางสถิติใช้สูตรของ ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่าง 162 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มกรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 81 คน และกลุ่มกรรมการโดยการแต่งตั้ง จำนวน 81 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย โดยจับสลากออกมาจนครบ จำนวน 162 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ในตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2,3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ส่วนตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน จากผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเครื่องมือสร้างจากกรอบแนวคิดในการวิจัยผ่านกระบวนการตรวจสอบจากกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ การนำไปทดลองใช้ เพื่อหาความเชื่อมั่น และนำมาปรับปรุงแก้ไขจนเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows คิคำนวณค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t -test และอภิปรายผลโดยการพรรณนา จากคำถามปลายเปิด

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเพศชายร้อยละ 79.00 เพศหญิง ร้อยละ 21.00 มีสถานภาพเป็นบรรพชิตร้อยละ 18.53 หมรวาสร้อยละ 81.47 กลุ่มอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 41.50 ปี และ ช่วงอายุ 30-40 ปี คือ ร้อยละ 28.40 และร้อยละ 25.93 ตามลำดับ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ใกล้เคียงกันร้อยละ 37.04 และร้อยละ 35.80 ตามลำดับ สำหรับอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพส่วนใหญ่ของคณะกรรมการร้อยละ 37.65

2. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ทั้ง 5 ด้าน คือ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานบุคลากร งานวิชาการ งานงบประมาณ งานสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มคณะกรรมการพบว่า กลุ่มคณะกรรมการ โดยการแต่งตั้ง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ด้าน เช่นเดียวกัน ส่วนคณะกรรมการโดยตำแหน่ง มีส่วนร่วมระดับมาก 1 ด้าน คือ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดที่เป็นโดยตำแหน่งและโดยการแต่งตั้ง

ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมแล้วคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ทั้ง 2 ประเภท มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการทั้ง 2 กลุ่ม มีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่คณะกรรมการโดยตำแหน่ง มีส่วนร่วมมากกว่าคณะกรรมการโดยการแต่งตั้ง ส่วน

อีก 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ โดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.16-4.42 ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ เมื่อพิจารณาตามกลุ่มกรรมการ โดยตำแหน่งและคณะกรรมการ โดยการแต่งตั้งพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ เช่นเดียวกัน

ส่วนข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการจากคำถามปลายเปิดพบว่า มีประเด็นข้อเสนอแนะคล้ายคลึงกันเป็นส่วนมาก ส่วนประเด็นที่แตกต่างออกไป พบว่าต้องการงบประมาณสนับสนุนในงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเพิ่มค่าตอบแทนครูพี่เลี้ยง ค่าตอบแทนผู้บริหารศูนย์หรือคณะกรรมการบริหารศูนย์และต้องการเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการงบประมาณและบรรจุแต่งตั้ง ถอดถอนครูพี่เลี้ยงอย่างเบ็ดเสร็จ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดพบว่า โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ด้าน คืองานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานบุคลากร งานวิชาการ งานงบประมาณ งานความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ อาจขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง อาทิ ระดับการศึกษาของคณะกรรมการซึ่งส่วนมากมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา จึงไม่ค่อยเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองดีพอ ไม่ค่อยมีความรู้เรื่องการจัดการศึกษา จึงมอบภาระหน้าที่การจัดการศึกษาให้กับศูนย์ เท่านั้นหรือการเข้ามาเป็นคณะกรรมการไม่เกิดจากความสมัครใจ แต่ได้รับแต่งตั้งจากเจ้าอาวาสซึ่งไม่สามารถปฏิเสธได้ทำให้ไม่มีเวลาในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและมีภาระหน้าที่ต้องรับผิดชอบงานของตนเองโดยตรง และเข้าใจว่าการคณะกรรมการเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนหรือบริจาคเงินทุนให้กับศูนย์ และการเข้ามาเป็นคณะกรรมการไม่ได้รับค่าตอบแทน รวมทั้งไม่มีอำนาจในการบริหารจัดการอย่างเบ็ดเสร็จ ตลอดจนคณะกรรมการไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น

ส่วนใหญ่คล้ายตามประธานศูนย์ฯ (เจ้าอาวาส) ซึ่งเป็นที่เคารพศรัทธาของคนในชุมชน จึงไม่สามารถดึงศักยภาพของคนในชุมชนมามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์ฯ ซึ่งผลวิจัยสอดคล้องกับ

มงคล ทาปลัด (2540 : 107) ในการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดอุดรธานี พบว่าการปฏิบัติงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สัมพันธ์ อุปลา (2541 : 129) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้าน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ หอมพิกุล (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า สภาพการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน แต่แตกต่างกับ ประภาพร พรหมวันทา (2537 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดขอนแก่น พบว่า การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ โดยตำแหน่งและโดยการแต่งตั้ง โดยภาพรวม พบว่า ทั้ง 2 กลุ่ม มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งคณะกรรมการ โดยตำแหน่งมีส่วนร่วมมากกว่าคณะกรรมการ โดยการแต่งตั้ง ทั้งนี้เพราะว่ากลุ่มคณะกรรมการ โดยตำแหน่งซึ่งประกอบด้วย ที่ปรึกษาที่มาจากเจ้าคณะตำบลหรือเจ้าคณะอำเภอ ผู้บริหารศูนย์ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสของวัดที่ตั้งศูนย์ ตัวแทนครูผู้สอนที่มาจากพระสงฆ์ ตัวแทนครูพี่เลี้ยง ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนองค์กรชุมชน และตัวแทนสถานศึกษาใกล้เคียง เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง โดยเฉพาะพระสงฆ์และครูพี่เลี้ยงซึ่งเป็นผู้บุคลากรในศูนย์ จะต้องรับผิดชอบในงานอาคารสถานที่เป็นด้านหลัก จึงทำให้มีส่วนร่วมมากกว่าคณะกรรมการ โดยการแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาไพฑูริย์ หาญสามัคคี (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของพระสงฆ์และครูพี่เลี้ยงในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าพระสงฆ์มีส่วนเกี่ยวข้องสูงในการมีส่วนร่วมทุกด้าน โดยพระสงฆ์มีส่วนเกี่ยวข้องสูงในเรื่องระดม สรรหา และปรับใช้ทรัพยากรต่างๆ ในการสนับสนุนศูนย์

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์

อบรมก่อนเกณฑ์ในวัดพบว่า ประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ บุคลากรในศูนย์ซึ่ง หมายถึง ผู้บริหาร ผู้สอนและครูพี่เลี้ยง ควรมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน รองลงมาคือคณะกรรมการ บริหารศูนย์ต้องเข้ามามีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาวิธีดำเนินการพัฒนาศูนย์ร่วมกันอย่าง จริงจัง และมีประเด็นสำคัญจากข้อเสนอแนะ คือ ต้องการงบประมาณสนับสนุนในงานอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเพิ่มค่าตอบแทนครูพี่เลี้ยงและจ่ายค่าตอบแทนผู้บริหาร ศูนย์ฯ ซึ่งปัจจุบันครูพี่เลี้ยงได้รับค่าตอบแทนเดือนละ 3,000 บาท ทำให้ครูพี่เลี้ยงมีรายได้ไม่ เพียงพอในสถานะที่ค่าครองชีพสูง ส่วนค่าใช้จ่ายผู้บริหารศูนย์ฯ ซึ่งเป็นบุคลากรที่สำคัญของ ศูนย์ฯ ไม่ได้รับค่าตอบแทน จึงทำให้ขาดกำลังใจในการพัฒนาศูนย์ฯ และศูนย์ฯยังรับภาระใน ค่าใช้จ่ายเรื่องน้ำ-ไฟฟ้า และอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก ส่วนคณะกรรมการบริหาร ต้องการค่าตอบแทน อาทิ ค่าเบี้ยประชุม ค่าเดินทาง หรือค่าใช้จ่ายในการทัศนศึกษา คุงานเพื่อ นำมาปรับปรุงพัฒนาศูนย์ฯ และประเด็นสำคัญที่เป็นความต้องการของคณะกรรมการศูนย์ฯ คือต้องการมีอำนาจในการบริหารจัดการ เรื่องเงินงบประมาณทุกประเภท และมีอำนาจในการ บริหารงานบุคคล โดยเฉพาะ การแต่งตั้ง ถอดถอนครูพี่เลี้ยง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ข้อเสนอแนะ

Rajabhat Mahasarakham University

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้

ในการศึกษาวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็ก ก่อนเกณฑ์ในวัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการโดยการแต่งตั้ง มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน จึงขอ เสนอแนะข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1.1 ผู้บริหารศูนย์ฯ ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพในเรื่องบริหารจัดการ ขอบข่ายการดำเนินงานของศูนย์ฯ ศึกษาคู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาศูนย์ฯ

1.2 ครูพี่เลี้ยงควรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ในการเตรียม ความพร้อมให้กับเด็กอย่างต่อเนื่อง ต้องพัฒนานุคลิกภาพเพื่อสร้างความประทับใจแก่เด็กและ ชุมชนตลอดจนเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อคนในชุมชน

1.3 หน่วยงานบังคับบัญชาตั้งแต่ระดับ อำเภอ จังหวัด และระดับกรม ควร นิเทศให้ความรู้แก่บุคลากรในศูนย์ฯ อยู่เสมอตลอดจนสนับสนุนเอกสาร ตำรา คู่มือแก่ศูนย์ฯ ให้เพียงพอ

1.4 คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯต้องระดมทรัพยากรจากส่วนต่างๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯให้มีประสิทธิภาพ

1.5 หน่วยงานต่างๆ ควรส่งเสริมให้ชุมชนรวมตัวในรูปของกลุ่ม ชมรม สมาคมหรือมูลนิธิ ที่จะร่วมพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น

1.6 หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานด้านการศึกษาในท้องถิ่นของตนเองให้มากขึ้นและต่อเนื่อง

1.7 หน่วยงานทางการศึกษาควรรีการสนับสนุนการรวมตัวของผู้ปกครอง ใน รูปแบบขององค์กรเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัย มีข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

2.2 ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดในการพัฒนาการศึกษา

2.3 ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในฐานะคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของชุมชน

2.4 ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้นำในชุมชนฝ่ายต่างๆ ในการพัฒนาการศึกษา

2.5 ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของ พ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา